

GIÁ BÁN	
BỘNH PHÁP (NGOẠI - QUỐC)	
Một năm, 500	500
Năm tháng 2.50	2.50
Ba tháng 1.20	1.20
Mỗi báo phải trả tiền trước.	
Thư và mandat, gửi cho	
M. TRẦN ĐÌNH PHUẬN - 11	
đường Quảng cáo và in, riêng	
xin thương - nghị trước.	

TIẾNG-DÂN

Chủ biên kiêm Chủ bút
HUỖNH THỐC KHANG
Quản lý
TRẦN ĐÌNH PHUẬN

La Voix du Peuple
Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÁO QUÂN
Số 171, đường Đông-bu. Hô
Hộp thư số 61
Giấy phép số 62
Giấy phép TIẾNG-DÂN - Hô

Người không
xứ sở, như một
cái diêm lạc loài
trong không-gian
và thời-gian.
(Lacordaire)

THỜI-SỰ ĐOÀN-ĐÌNH

Sợ chánh-thể độc-tài hơn sợ mất Mãn-châu

Sau Tướng giới Thạch từ chức chủ tịch, lại có tin Tướng sẽ nhậm quân sự ủy hội và quốc phòng hội ủy viên chủ tịch. Tin ấy đồn ra, nhiều người sợ rằng tin ấy độc tài sẽ đưa lại, mà như là phải Quốc đồng cực lực phản đối. Họ cho rằng nếu như Tướng mà nhậm chức trọng yếu trong quân hội, quân quyền vào tay, thì không khác gì là Tướng chưa bị thời đảo. Bên Nam-kinh đối với việc Tướng chủ quân hội, có ý tán đồng. Tướng khi sắp hạ đài, cơ quan quân chiến ở Nam-kinh đòi sang Trịnh-châu, ba vạn quân cảnh vệ cũng điều đi Trấn Giang, cách chuẩn bị ấy cũng khiến người ta sinh nghi: Ủy viên phái Việt (ủy viên tới hội ở Nam kinh), vì phòng sự Ninh Việt phân liệt, đối với sự Tướng chủ quân hội, tuy không biểu thị phản đối, song chủ ý về việc tổ chức, định rằng quân sự thì do Trung-ương chánh-trị hội tổ chức, còn dưới hội quân ủy viên lại có tổ chức phản hội ở các tỉnh nữa, ấy chính là để phòng quân sự độc tài. Ủy viên Quảng-dông có điều cho các ủy viên phái Việt Nam-kinh rằng:

Nghe tin Tướng sẽ làm quân sự ủy viên hội, và quốc phòng chủ tịch, ấy không khác gì lực hải không quân Tả-lệnh mà đòi lột lấy thời, cái họa độc tài, không khéo lại xảy ra bây giờ, xin phải lưu ý...

Dương lúc Mông Mãn bị quân Nhật xâm chiếm, mỗi quyền thuộc quốc, ngay ngay như thế mà họ chỉ chăm chăm đánh đổ Tướng-giới T-giới, không phải là sự cái họa độc tài hơn vô lực Nhật-bản sao?

VAN-VAN

TRUNG DU XUÂN QUANG

Ơm hôn non Xứ có nhớ mình. Có hoa đường tổ ý phùng nghìn. Cội thông rừng tia sáng thêm là. Nẻo suốt hoa vàng đá nhuộm xanh.

Cành Ráng bên xưa làng sông.

Biển Nam châu cũ tiếng chuông.

Buồn lòng ước hỏi đôi câu.

Chuyện.

Có phải non sông cảnh hữu tình?

TRƯỜNG HÁT BỘI

Gương đời nhìn thấy cớ ca.

cuồng.

Một cuộc dinh dư rất náo nức.

Son phần lá tay đầu kép cũ.

Nước non là nhà Tống-Phước.

chàng.

Ráng hơi đưa thướt tài cao thấp.

Bối mắt nhìn nhau phía nhịp.

tràng.

Ưy thế lấy lương cơ nghiệp tạm.

Hệ tưởng rồi cũng phải tay.

không.

H. L.

XIN THƯ A THIỆT TÌNH

Không còn bao lâu nữa thì hết năm Tân. Vậy xin thư quý độc-giá, ai còn thiếu tiền báo, hãy nhớ gửi về cho, rất cảm ơn.

TIẾNG-DÂN

vi sao người mình thiếu cái quan-niệm quốc-gia?

Gần mấy khoảng nay, những bài phở trên các tờ báo và những đều thỉnh nguyện trong các nghị trường, thấy có đề khởi đến hai chữ « quốc gia »; mà chính các nhà chánh trị Pháp, cũng thường tuyên ngôn rằng: nước Pháp vẫn đứng về địa vị bảo hộ mà phò trợ tân lập cho dân Việt-nam có một cái quốc gia mới. Lấy một dân tộc sinh tụ trên giải đất Cổ-Việt đã mấy ngàn năm, mà ngày nay mới nghe quốc dân nói đến hai chữ « quốc gia », của đã mất mới lo đi xây vách, đề đã lạc mới nghĩ đến chuyện sửa chuồng, muốn mang biết là gương nào! Song muốn thì vẫn muộn, há lại chẳng hơn không tron kia sao?

Nói đến quốc gia, trước hết phải hiểu quốc gia là cái gì đã. Nguyên tố thành quốc gia là thổ địa, nhân dân và chánh quyền. Có thổ địa mà không có nhân dân, chỉ là một vùng đất hoang; có nhân dân mà không có lãnh thổ như định, chỉ là một giống mọi sán (nay ở chòm núi này, mai qua cụm rừng khác, đi trú không nhốt định), không gọi là quốc gia được. Có thổ địa có nhân dân mà không có chánh quyền để đoàn kết nhân dân và quản lãnh thổ địa thì đất và dân kia, nay thuộc nhà này, mai thuộc nhà khác, cũng không gọi là một quốc gia được. Nguyên tố quốc gia là thế, tron ba cái ấy mà so sánh thì nhân dân và chánh quyền là quan trọng hơn, vì thổ địa là vô tri giác như của bất động sản mà thôi; còn nhân dân và chánh quyền có cái năng lực tạo thành một cái quốc gia có cơ thể mà khiến cho thổ địa ấy trở nên giàu thành và có giá trị. Bởi vậy cho nên trên một địa cầu này mà dân tộc nào có cái năng lực về đường chính trị thì quốc gia ấy được cường thịnh. Trái lại, nhân dân mà không biết gì đến việc nước, không có chánh trị tư tưởng thì quốc gia ấy ngày một tiêu mòn. Công lệ hưng vong trên lịch sử, gương trước rành rành, mà về thời đại năm châu cạnh tranh ngày nay lại càng rõ rệt lắm. Vậy ta hãy xét xem quốc dân ta đối với quốc gia, quan niệm ra thế nào?

Lâu nay ta thường nghe những câu: « người Annam không có lòng ái quốc, người Annam không có tư tưởng chánh trị, người Annam không đủ sức tự trị ». Không những người ngoài phê bình như thế, mà chính người mình, những kẻ chân tục tốt đời, cũng không khỏi có cái bi quan ấy. Những tiếng « bất tương chủng » như thế, ký giả thật không muốn đem vào tại, mà cũng ngày luôn luôn đưa đến. Bình tâm mà nói, dần không muốn nghe, cũng không biết lấy cái cơ gì mà biện hộ, có bệnh cần phải có thuốc chữa, nếu cứ một mực đầu lặt kiếng thấy thì cái bệnh càng ngày càng nặng thêm, chỉ bằng đem cái nguyên nhân mà bày tỏ ra, đừng ai ngỡ biết mà tự chữa, chạy thuốc lăm lăm, cùng nhau lo chung, may ra bệnh trầm kha này có ngày được giấy được chữa.

Quốc dân ta mà thiếu cái quan niệm quốc gia là vì mấy cơ này:

1) Gia-tộc với xã-hội không quan hệ nhau.

Nước ta học theo văn hóa Trung-hoa, gia tộc chủ nghĩa phát đạt rất sớm; ngoài ra đâu có đoàn thể gì gì đều là vật phụ thuộc mà thôi, đâu là quốc gia cũng vậy. Xem như các triều đế vương, thay nhau đổi chủ mà mục đích chỉ cho cơ nghiệp một họ một nhà, dưới thì quan lại ra đương việc nước việc dân, trừ một đời kẻ vị quốc vong gia, còn phần nhiều cốt để lòng về câu chuyện vinh thế âm tử, làm vinh diệu với họ hàng; cùng đến bậc dân thì ngoài gia tộc ra không còn ai là thân ai. Những chuyện quan trường khuyh loát nhau, cùng trong dân gian, đều chung ở một làng, mà họ rầy với họ kia tranh ngôi danh thị, những việc như thế thường xảy ra luôn luôn. Nơi tới một bước nữa, ngoài họ mình ra có thù họ giao hảo với nhau chẳng là bà con nội ngoại đâu rồi sự gia, nghĩa là thế nào cũng có dây dưa với cái gia tộc mới có về mặt nể nang đối đãi. Còn nói đến việc xã-hội thì cơ ai nghĩ đến, con ai nghĩ đến, không có chút gì gọi là thông lực hợp tác và đoàn thể. Ai có một dân tộc cũng nhau sinh tồn trên một khu đất mà không có một cái nhà buôn hợp vốn trên 3 người, không có một xưởng thợ làm chung trên 5 người; ai cũng chỉ biết có cái nhà của nấy mà thôi, có cái gì gọi là việc xã-hội!

Một cái chứng rõ ràng là thói quen phân phối giá s n

Không phải nói cha không nên đẻ cho con, hoặc con không đáng có quyền hưởng của cha đẻ lại đâu. Khó về câu chuyện gia sản ấy mà bị mất cái tư tưởng xã-hội: đời cha có 10 mẫu ruộng, sinh 5 người con, vốn lớn mà chia ra thành nhỏ, đã không đủ làm ăn, song còn qua ngày; đến đời con sinh ra mỗi đứa mấy châu, thì chia nhau không đầy mỗi người vài sào. Thế mà chỉ vài sào ruộng ấy, quanh đi quẩn lại, không thể nào rời ra được, xem như câu: « sĩ nhờ đức cũ, nông cấy ruộng xưa, thợ giữ khuôn kiêu cũm cha... » (士食舊德,農耕先畝,工承舊什之成規) thì rõ xã-hội Á đông ta chỉ là một cái xã-hội con con trong gia đình mà thôi. Xã-hội với gia đình là nhau, không có tư tưởng xã-hội, nên không có quốc gia quan niệm.

2) Xã-hội đối với quốc gia không liên thuộc nhau.

Xã-hội với gia-tộc không quan hệ nhau đã đánh, mà xã-hội với quốc gia cũng không dính liểu gì nhau. Thuở nay việc quốc gia loãn giao cho vua quan, mà dân gian không biết đến. Còn đến việc sinh hoạt (Xem qua trang 1 cột 1)

HẢI-ÂU

VIỆC THÈ-GIỚI

Vụ Mãn-châu — Phóng-tráo bất-quân pháp-luật và tẩy-chay hàng-hóa Anh & Ấn-độ

MAI NƯỚC TRUNG NHẬT ĐỒNG BÍNH Ở MÃN-CHÂU

Bắc-kinh, 30 decembre. — 4 chiến tàu hỏa chở quân đội Nhật-bản đi khỏi từ Phụng-thiên đến Kou-Pai-Tai.

Từ Liêu-châu có 5 chiến tàu hỏa chở quân đội Trung-quốc đến Sơn-lâm-Quan.

Người ta nhắc rằng quân Nhật sẽ trở lại Vạn-tý trường-thành đồng chiến với quân Trung-hoa.

Các phái viên điều tra ngoại quốc đã đi ra khỏi đất Cẩm-châu rồi.

Tin sau cũng cho hay rằng buổi sớm ngày 30 decembre, quân đội hai nước đã giao chiến tại Pui-Tchi-Pao.

Trường học Lương-tử chức hội chính trị ở Bắc-binh

Ngày nay khi Trường-giới-Thạch từ chức, Trường-học-Lương-tử chức hội chính trị, liền đến tin Trường-tử chức chính trị phân hội ở Bắc-binh. Chính trị phân hội này tức là Đảng Bắc chính trị ủy viên hội dời vào Bắc-binh, hoặc theo tên cũ, hoặc đổi tên là Bắc phương chính trị phân hội còn gọi chính phủ Trung ương quyết định. Trong chính phủ này, không những có các đồng bào, lại mới có các tây bắc, tức là các Diêm, Phóng đư vào nữa. Tóm lại là một cái hội chánh chính trị có các yếu nhân miền bắc, để cầm quyền chính trị miền bắc nước Tân, mà Trường học Lương-tử, Diêm-tích Sơn, Phóng-ngạc Tướng sẽ làm lãnh tụ.

Báo Tân đối với việc này lấy làm lo ngại, vì chính trị phân hội trước kia đã

Chánh-giới Nhật-bản

Nội các Khuyển-dương

Thời đại ngày nay là thời đại tiến triển. Mọi đều thiếu niên không khác thời tiến triển Nhật-bản có kém gì người Âu Mỹ đâu. Thế mà trong chánh giới của họ, gặp việc quan trọng thì họ y chầu trọng về các nhà lão thành lịch duyệt. Sau trên Trường đồng người Nga can thiệp phương Đông tam lĩnh lại cho Tân, dư luận trong nước do, do, Y-dương phải từ chức, thế mà đến trên đánh Nga, Y-dương lại là một tay chủ động kinh hoạch một thu được công chiến thắng ấy. Đối với vấn đề Trung-hoa người Nhật trầm tư nghiên cứu, khỉ dòn khi thăng, mà kỳ thiệt là toàn theo chủ nghĩa « Chánh sách đại lược của Đại-Ôi bá lược. Ngày nay nhân vấn đề Mãn-châu mà Khuyển-dương lại ra cầm quyền. Khuyển-dương là một người hoàn toàn trong cuộc Duy-tân đời Minh-Trị, cũng sai với Y-dương Đại-Ôi. Thế mà ngày nay còn vậy vọng trong chánh giới. Hằng khi thay, ông già này (曹汝霖) câu này đáng lẽ ông chánh khách kia, đầu có như người mình, thiếu niên cũng như ông già, còn ông già chỉ lo ăn với ngủ!

K. Q.

Hai cái chun báo

biêm đến 30

vạn

Các nàng vô-nữ bên Tây, đối với 2 cái chun họ trên trọng quá của báo. Nàng vô-nữ từ danh ở Paris (Pháp) sự cái chun mình, hoặc có chuyện gì ý ngoại, xuất một số tiền cho công lý bảo hiểm 30 vạn.

Trước đây thấy tờ báo họ nói một nhà hát có tiếng kia bảo hiểm có hạn một số bạc to, nay lại thấy nàng vô-nữ này bảo hiểm cấp chun 30 vạn.

Đời này nhiều cái phải giá lạ lùng thật!

CHUYÊN ĐOỊ

Câu chuyện

nói tiếng tây

Cô B. — Tôi xem như chỉ có chuyện gì không vừa ý?

Cô T. — Xin lỗi chỉ, tôi buồn, tôi giận cho thảng em thôi.

Cô B. — Thì em nó khờ, có chuyện gì ta là rầy gầy báo, qua chuyện thì thôi, giận giận làm chi cho mệt...

Cô T. — Phải, nhưng thảng em tôi quá đời đến giờ, tính nó nó ngờ nghệch lắm. Nó tự cho nó là có học, cả biết, nó làm chỉ cũng nhầm hết, tôi có nói vào thì nó rưng rưng gãi cổ lên mà cãi lại. Em như thế, thiệt là hồ nước giấy!

Cô B. — Chỉ nói thì thôi, chỉ đến nói giấy không được lên. Chỉ nghe lời tôi, đừng có đánh đập, có phần phải trái cho em em nghe cho rõ, một lần không được thì hai lần, hai lần không được thì ba lần... Giấy còn nít mà dùng cầm tinh thì mau hơn là dùng oai quyền...

Cô T. — Thì chỉ nghĩ, có một việc nó nói từ ngày này, tôi nói với nó đã biết mấy chục lần mà...

Cô B. — Nói tiếng tây làm sao? Câu em đi học tiếng tây, thì đã cho em em nói tiếng tây cho quen, sẽ sao chỉ lại cầm đi?

Cô T. — Không phải, tôi nào có cầm nó nói tiếng tây! gặp người biết tiếng tây, thì nó nói mấy đó nó nói, nhưng gặp những người không biết tiếng tây mà có nói tiếng tây, thì mất phép lịch sự, tôi không chịu được. Ai có làm việc học như nó bao giờ, gặp những người biết tiếng tây lại nói tiếng ta, vì nó sợ ai người ta cười, còn gặp người không biết tiếng tây thì lại cứ nói tiếng tây hoài. Vừa rồi có hai ông cụ đến thăm, nó nháy nháy mắt, lên tay xuống ngón, xi xê xi xê mãi, hiểu chi thì hiểu, nó cũng không hiểu. Em như vậy có được đẹp cho chết đi, cho còn đẹp với bạn bè mà chỉ!

Cô B. — Ôi, làm vậy, làm vậy thiệt, chắc các cụ đó không hiểu sẽ cho em em nói gì các cụ chỉ nói! A mà em em còn con nít tính cơ, ai mà chỉ biết, hướng gì các cụ là người lão thành, chắc không chấp trách em, chỉ đứng ngồi! Mà chỉ này không biết lại làm sao cái thời ấy nó thông dụng lắm, những ông nhà nhũ như em em đây, thì khôn còn gì, mới học được đôi tiếng tây nên em em chẳng nói làm chi, chờ tới thấy nhiều người lớn, học đã giỏi lại coi họ cũng lịch lắm, mà phép lịch sự con em em cũng không biết đến nữa mới là cho. Làm khi tôi nghe họ nói chuyện với mấy ông già bà già mà tôi phải nói mình đã biết! Mới bước vào, chào hỏi bằng tiếng ta, nói chuyện một chặp rồi thỉnh thoảng họ sẽ tiếng tây ra, cả giấy cả hải, làm cho người nghe nói chuyện với họ không hiểu gì hết. Có người lại học thời ở đầu, trong một câu nói mà dùng cả các thứ tiếng nữa là khác.

Cô T. — Tôi gặp những người như vậy, mặt lòng thì mặt lòng chó, tôi phải đi đi ngay, không tham...

Cô B. — Thì chờ có ai mà thêm... nhưng chỉ vì giữ phép lịch sự phần mình, thành phải người rón.

Tây-đạo

<https://tieulun.hopto.org>

Vì sao người mình thiếu cái quan niệm quốc gia?

(Tiếp theo trong số 10)

Trong dân gian, quan vua cũng không ngửa g. Gọi là việc nước, chẳng qua bộ-lơ từ-tung, thuế khra, binh binh, việc gì dân gian có đưa lên đến cửa quan thì ghi chép trên một giấy vậy thôi, còn như sinh kế thanh suy, phong tục tốt xấu, nông nghiệp và công thương nhứt hủ được mất thế nào, may thì dân nhớt, rồi thì dân chịu, xã-hội đối với người đương việc nước, xem như người khách ở đầu mới đến, không thể đem việc nhà mà trông lo giúp. Quốc gia đối với xã-hội cũng như người đi đường nghỉ trong trạm quán, cốt nó làm sao cung cấp đủ đồ dùng cho mình trong khi cần đến, còn v.v. nhà nó thế nào cũng trở tay. Nói cho thực tình, xưa nay ta gọi quốc gia, chỉ là việc riêng một nhà một họ. Bởi vậy nên trên họ sử mà cho rằng thanh suy trị loạn, chẳng qua là những chuyện họ Đinh sự xuống họ Lý tuổi lên, ông A thăng quan, ông B cách chức, câu công việc trong xã-hội, thành thạo như dấm dấm ban đêm, không thấy chán, tương và hiện trạng ra thế nào cả. Không kể ngày nay nghiêm như nước ta thuở nay bao nhiêu lợi quyền trong nước, người khách trú chiếm đoạt gần hết mà triều đình không khi nào bàn 'lời câu chuyện' lợi quyền ngoại tiết mà tìm cách bỏ cứu thế nào, thì đủ rõ xã hội tự xã-hội, quốc gia và quốc gia, không ăn chung gì.

8) Học vấn với chánh trị di rường ra hai đường.

Nước ta học văn hóa nước ngoài đều đã đánh, song học có phải học để hành đầu. Mục đích học như trong sự học cốt là chăm về việc thì đồ làm quan, ngày trước thì hương thì hội, ngày nay đổi cách học tây lại nhấm vào con đường thấy kỹ quan tham, nói tóm lại là mượn sự học để bước lên cái 'thang máy' kia mà thôi, nào có phải để lòng vào việc quốc gia xã-hội Bình nhứt, không học việc chánh trị, trong trường học không được xem sách có lãnh chất chánh trị, thành ra ngày trước học Tàu thì làm sáu ân chủ sách Tàu, ngày nay học tây thì làm con khướu nhai, lểng tây. Đến khi cúi lòn chạy vạy, được bước vào cái thang quan trường, trên thì thừa theo ý riêng của quan trên, chăm bề nịnh hót, dưới thì mắc bện gian hảo hoạt lại che đậy thao túng, mà tự mình không học thức không lịch duyệt thì đối với việc chánh trị, còn có thì hành được cái gì là ích quốc lợi dân. Thế mà khéo thức kể trên, thì cách mà học ra, cũng hổ cũng thảng, không bao lâu mà bước lên cái bậc quan cao lộc lớn.

Vậy mấy có nói trên: gia đình với xã-hội là nhau, xã-hội với quốc gia là nhau, và học văn với chánh trị đi ra hai đường, thành ra việc quốc gia là việc riêng của vua quan là một số ít người, và vua với quan cũng mang mấy có nói trên mà không thoát ra được. Rút cục có thể dựa mà ai nấy chỉ biết làm vườn vạc ruộng

ô lên hè, ngoài ra xem như đất của nước khác. Có nhân dân mà một niềm các rồi, làm tư chỉ chăm vào câu chuyện, chường heo xó bếp, ngoài vòng no ấm thân gia, đến là công việc quốc gia hay đũa không mảy mống gì. Nguyên tố quốc gia đều quan hệ như là chánh trị mà không có cái học công dân thường thức (bước đầu trong con đường học chánh trị) lực là không có tư tưởng chấp trị. Lấy một dân tộc ở trên một vùng đất mà không có tư tưởng chánh trị để đoàn kết nhau mà quân lãnh cái quyền chủ nhân ông trên vực đất ấy thì có cái gì gọi là quốc gia, quốc dân ta không có quan niệm quốc gia không phải nói mỗi tư ngày nay đâu. Cái lãnh đi truyền đã mấy trăm đời kia, thật là một điều không thể chối được.

Vậy ai có lòng nói đến hai chữ 'quốc gia', trước phải du nhập cho người mình có cái tư tưởng chánh trị, mà muốn có tư tưởng chánh trị trước phải có cái công dân giáo dục.

Hải-Âu

Giúp dân đói

Danh-sách các nhà hàng-tám cùng tiền vào hội An-Tĩnh Châu Cấp

(Tiếp theo)

M.M. Nguyễn Văn Bôn,	Vinh	50.00
Trần Văn Nam	Tourane	20.00
Phạm Văn Bôn, tri phủ Tam kỳ		100.00
Nguyễn Văn Bôn,	Quế-sơn	50.00
Nguyễn Văn Bôn,	Tourane	30.00
Ha học Loan, agent technique		30.00
Phạm Văn Bôn, agent technique	Fafoo	15.00
Đặng Văn Hoat, adjutant		10.00
Uyên, Pharmacien	Tourane	10.00
Phạm Văn Bôn,		15.00
secretaire C. G. de fer		10.00
Ha học Loan, agent technique		5.00
Trần Văn Bôn,		5.00
Vũ Văn Bôn,		10.00
secretaire C. G. de fer		10.00
Nguyễn Văn Bôn,	Quảng-nam	20.00
thông phán		20.00
Đinh Văn Bôn,		10.00
secretaire Ty Phien		10.00
Phạm Văn Bôn,		10.00
secretaire Ty Phien		10.00
Nguyễn Văn Bôn,		10.00
secretaire Ty Phien		10.00
Trần Văn Bôn,		5.00
secretaire Ty Phien		5.00
Trần Văn Bôn,	Quảng-nam	3.00
Lê Văn Bôn,	Đông-Nguyên	3.00
Bà Văn Bôn,	Hoa-Vang	2.00
Nguyễn Văn Bôn,	Thăng Bình	3.00
Hồ Văn Bôn,	Tam-kỳ	10.00
secretaire		10.00
Văn Văn Bôn,		10.00
secretaire		10.00
Ha học Loan,		1.00
secretaire C. G. de fer		1.00
Nguyễn Văn Bôn,		1.00
secretaire C. G. de fer		1.00
Trần Văn Bôn,	Vinh định	5.00
B. Văn Bôn,	Vientiane	5.00
56 qu. của ông Vũ,		
V. Văn Bôn,	Trakhek	603.00
Đan Văn Bôn,	Saigon	2.00
N. Văn Bôn,	Trach-gia	20.00
B. Văn Bôn,	Saigon	20.00
T. Văn Bôn,		20.00
Nguyễn Văn Bôn,	Bình định	20.00
T. Văn Bôn,		527.70
T. Văn Bôn,		652.30
N. Văn Bôn,	Quảng ngai	30.00
V. Văn Bôn,	Laos	1.00
Nguyễn Văn Bôn,	Thái nguyên	5.00
Lương Văn Bôn,	Bình định	30.00
Nguyễn Văn Bôn,		30.00
S. Văn Bôn,	Thakhek	31.00
V. Văn Bôn,	Koelam	2.00
T. Văn Bôn,	Bén thuy	10.00
Ha học Loan,		10.00
Cong,		3.515.20
Thêm số tiền trước,		5.091.20
Tổng cộng,		8.445.33

Thuốc cai nha phiến

Cảnh đã lừng qua cái cảnh nghiện Chua chua hát hát mấy mươi niên Bên khèn thì nghiêm công bao quán Sách thuốc tình lương đũa của nghiên Hoàn thuốc tài tình hay quá thành Người nghiện lúc sống sướng bằng

Năm câu hỏi dưới thưa minh bạch Nặng nhẹ đoán xong rồi thuốc liền

1. Nghiện nặng mấy bữa?
2. Mỗi bữa mấy phân, hay mấy đồng cân?
3. Xai ăn mấy lượt?
4. Có táo phổi không?
5. Người khỏe hay yếu?

Nguyên nhân của nghiện thuốc thông phần

TRẦN ĐỨC CẢNH
39 phố Cầu-làng

PHONG-TICH

Phong-Tich sản cấp, dân họ các năm thường hay bị, nhất là từ 20 đến 60 tuổi hay bị ốm, v.v.

1. Khi cơn cơn, ruy ruy, với hàm răng đau
2. Khi cơn cơn, ruy ruy, với hàm răng đau
3. Khi cơn cơn, ruy ruy, với hàm răng đau

Một số bệnh: 1. 3 lần, 4, 5 lần, 6 lần, 7 lần, 8 lần, 9 lần, 10 lần, 11 lần, 12 lần, 13 lần, 14 lần, 15 lần, 16 lần, 17 lần, 18 lần, 19 lần, 20 lần, 21 lần, 22 lần, 23 lần, 24 lần, 25 lần, 26 lần, 27 lần, 28 lần, 29 lần, 30 lần, 31 lần, 32 lần, 33 lần, 34 lần, 35 lần, 36 lần, 37 lần, 38 lần, 39 lần, 40 lần, 41 lần, 42 lần, 43 lần, 44 lần, 45 lần, 46 lần, 47 lần, 48 lần, 49 lần, 50 lần, 51 lần, 52 lần, 53 lần, 54 lần, 55 lần, 56 lần, 57 lần, 58 lần, 59 lần, 60 lần, 61 lần, 62 lần, 63 lần, 64 lần, 65 lần, 66 lần, 67 lần, 68 lần, 69 lần, 70 lần, 71 lần, 72 lần, 73 lần, 74 lần, 75 lần, 76 lần, 77 lần, 78 lần, 79 lần, 80 lần, 81 lần, 82 lần, 83 lần, 84 lần, 85 lần, 86 lần, 87 lần, 88 lần, 89 lần, 90 lần, 91 lần, 92 lần, 93 lần, 94 lần, 95 lần, 96 lần, 97 lần, 98 lần, 99 lần, 100 lần, 101 lần, 102 lần, 103 lần, 104 lần, 105 lần, 106 lần, 107 lần, 108 lần, 109 lần, 110 lần, 111 lần, 112 lần, 113 lần, 114 lần, 115 lần, 116 lần, 117 lần, 118 lần, 119 lần, 120 lần, 121 lần, 122 lần, 123 lần, 124 lần, 125 lần, 126 lần, 127 lần, 128 lần, 129 lần, 130 lần, 131 lần, 132 lần, 133 lần, 134 lần, 135 lần, 136 lần, 137 lần, 138 lần, 139 lần, 140 lần, 141 lần, 142 lần, 143 lần, 144 lần, 145 lần, 146 lần, 147 lần, 148 lần, 149 lần, 150 lần, 151 lần, 152 lần, 153 lần, 154 lần, 155 lần, 156 lần, 157 lần, 158 lần, 159 lần, 160 lần, 161 lần, 162 lần, 163 lần, 164 lần, 165 lần, 166 lần, 167 lần, 168 lần, 169 lần, 170 lần, 171 lần, 172 lần, 173 lần, 174 lần, 175 lần, 176 lần, 177 lần, 178 lần, 179 lần, 180 lần, 181 lần, 182 lần, 183 lần, 184 lần, 185 lần, 186 lần, 187 lần, 188 lần, 189 lần, 190 lần, 191 lần, 192 lần, 193 lần, 194 lần, 195 lần, 196 lần, 197 lần, 198 lần, 199 lần, 200 lần, 201 lần, 202 lần, 203 lần, 204 lần, 205 lần, 206 lần, 207 lần, 208 lần, 209 lần, 210 lần, 211 lần, 212 lần, 213 lần, 214 lần, 215 lần, 216 lần, 217 lần, 218 lần, 219 lần, 220 lần, 221 lần, 222 lần, 223 lần, 224 lần, 225 lần, 226 lần, 227 lần, 228 lần, 229 lần, 230 lần, 231 lần, 232 lần, 233 lần, 234 lần, 235 lần, 236 lần, 237 lần, 238 lần, 239 lần, 240 lần, 241 lần, 242 lần, 243 lần, 244 lần, 245 lần, 246 lần, 247 lần, 248 lần, 249 lần, 250 lần, 251 lần, 252 lần, 253 lần, 254 lần, 255 lần, 256 lần, 257 lần, 258 lần, 259 lần, 260 lần, 261 lần, 262 lần, 263 lần, 264 lần, 265 lần, 266 lần, 267 lần, 268 lần, 269 lần, 270 lần, 271 lần, 272 lần, 273 lần, 274 lần, 275 lần, 276 lần, 277 lần, 278 lần, 279 lần, 280 lần, 281 lần, 282 lần, 283 lần, 284 lần, 285 lần, 286 lần, 287 lần, 288 lần, 289 lần, 290 lần, 291 lần, 292 lần, 293 lần, 294 lần, 295 lần, 296 lần, 297 lần, 298 lần, 299 lần, 300 lần, 301 lần, 302 lần, 303 lần, 304 lần, 305 lần, 306 lần, 307 lần, 308 lần, 309 lần, 310 lần, 311 lần, 312 lần, 313 lần, 314 lần, 315 lần, 316 lần, 317 lần, 318 lần, 319 lần, 320 lần, 321 lần, 322 lần, 323 lần, 324 lần, 325 lần, 326 lần, 327 lần, 328 lần, 329 lần, 330 lần, 331 lần, 332 lần, 333 lần, 334 lần, 335 lần, 336 lần, 337 lần, 338 lần, 339 lần, 340 lần, 341 lần, 342 lần, 343 lần, 344 lần, 345 lần, 346 lần, 347 lần, 348 lần, 349 lần, 350 lần, 351 lần, 352 lần, 353 lần, 354 lần, 355 lần, 356 lần, 357 lần, 358 lần, 359 lần, 360 lần, 361 lần, 362 lần, 363 lần, 364 lần, 365 lần, 366 lần, 367 lần, 368 lần, 369 lần, 370 lần, 371 lần, 372 lần, 373 lần, 374 lần, 375 lần, 376 lần, 377 lần, 378 lần, 379 lần, 380 lần, 381 lần, 382 lần, 383 lần, 384 lần, 385 lần, 386 lần, 387 lần, 388 lần, 389 lần, 390 lần, 391 lần, 392 lần, 393 lần, 394 lần, 395 lần, 396 lần, 397 lần, 398 lần, 399 lần, 400 lần, 401 lần, 402 lần, 403 lần, 404 lần, 405 lần, 406 lần, 407 lần, 408 lần, 409 lần, 410 lần, 411 lần, 412 lần, 413 lần, 414 lần, 415 lần, 416 lần, 417 lần, 418 lần, 419 lần, 420 lần, 421 lần, 422 lần, 423 lần, 424 lần, 425 lần, 426 lần, 427 lần, 428 lần, 429 lần, 430 lần, 431 lần, 432 lần, 433 lần, 434 lần, 435 lần, 436 lần, 437 lần, 438 lần, 439 lần, 440 lần, 441 lần, 442 lần, 443 lần, 444 lần, 445 lần, 446 lần, 447 lần, 448 lần, 449 lần, 450 lần, 451 lần, 452 lần, 453 lần, 454 lần, 455 lần, 456 lần, 457 lần, 458 lần, 459 lần, 460 lần, 461 lần, 462 lần, 463 lần, 464 lần, 465 lần, 466 lần, 467 lần, 468 lần, 469 lần, 470 lần, 471 lần, 472 lần, 473 lần, 474 lần, 475 lần, 476 lần, 477 lần, 478 lần, 479 lần, 480 lần, 481 lần, 482 lần, 483 lần, 484 lần, 485 lần, 486 lần, 487 lần, 488 lần, 489 lần, 490 lần, 491 lần, 492 lần, 493 lần, 494 lần, 495 lần, 496 lần, 497 lần, 498 lần, 499 lần, 500 lần, 501 lần, 502 lần, 503 lần, 504 lần, 505 lần, 506 lần, 507 lần, 508 lần, 509 lần, 510 lần, 511 lần, 512 lần, 513 lần, 514 lần, 515 lần, 516 lần, 517 lần, 518 lần, 519 lần, 520 lần, 521 lần, 522 lần, 523 lần, 524 lần, 525 lần, 526 lần, 527 lần, 528 lần, 529 lần, 530 lần, 531 lần, 532 lần, 533 lần, 534 lần, 535 lần, 536 lần, 537 lần, 538 lần, 539 lần, 540 lần, 541 lần, 542 lần, 543 lần, 544 lần, 545 lần, 546 lần, 547 lần, 548 lần, 549 lần, 550 lần, 551 lần, 552 lần, 553 lần, 554 lần, 555 lần, 556 lần, 557 lần, 558 lần, 559 lần, 560 lần, 561 lần, 562 lần, 563 lần, 564 lần, 565 lần, 566 lần, 567 lần, 568 lần, 569 lần, 570 lần, 571 lần, 572 lần, 573 lần, 574 lần, 575 lần, 576 lần, 577 lần, 578 lần, 579 lần, 580 lần, 581 lần, 582 lần, 583 lần, 584 lần, 585 lần, 586 lần, 587 lần, 588 lần, 589 lần, 590 lần, 591 lần, 592 lần, 593 lần, 594 lần, 595 lần, 596 lần, 597 lần, 598 lần, 599 lần, 600 lần, 601 lần, 602 lần, 603 lần, 604 lần, 605 lần, 606 lần, 607 lần, 608 lần, 609 lần, 610 lần, 611 lần, 612 lần, 613 lần, 614 lần, 615 lần, 616 lần, 617 lần, 618 lần, 619 lần, 620 lần, 621 lần, 622 lần, 623 lần, 624 lần, 625 lần, 626 lần, 627 lần, 628 lần, 629 lần, 630 lần, 631 lần, 632 lần, 633 lần, 634 lần, 635 lần, 636 lần, 637 lần, 638 lần, 639 lần, 640 lần, 641 lần, 642 lần, 643 lần, 644 lần, 645 lần, 646 lần, 647 lần, 648 lần, 649 lần, 650 lần, 651 lần, 652 lần, 653 lần, 654 lần, 655 lần, 656 lần, 657 lần, 658 lần, 659 lần, 660 lần, 661 lần, 662 lần, 663 lần, 664 lần, 665 lần, 666 lần, 667 lần, 668 lần, 669 lần, 670 lần, 671 lần, 672 lần, 673 lần, 674 lần, 675 lần, 676 lần, 677 lần, 678 lần, 679 lần, 680 lần, 681 lần, 682 lần, 683 lần, 684 lần, 685 lần, 686 lần, 687 lần, 688 lần, 689 lần, 690 lần, 691 lần, 692 lần, 693 lần, 694 lần, 695 lần, 696 lần, 697 lần, 698 lần, 699 lần, 700 lần, 701 lần, 702 lần, 703 lần, 704 lần, 705 lần, 706 lần, 707 lần, 708 lần, 709 lần, 710 lần, 711 lần, 712 lần, 713 lần, 714 lần, 715 lần, 716 lần, 717 lần, 718 lần, 719 lần, 720 lần, 721 lần, 722 lần, 723 lần, 724 lần, 725 lần, 726 lần, 727 lần, 728 lần, 729 lần, 730 lần, 731 lần, 732 lần, 733 lần, 734 lần, 735 lần, 736 lần, 737 lần, 738 lần, 739 lần, 740 lần, 741 lần, 742 lần, 743 lần, 744 lần, 745 lần, 746 lần, 747 lần, 748 lần, 749 lần, 750 lần, 751 lần, 752 lần, 753 lần, 754 lần, 755 lần, 756 lần, 757 lần, 758 lần, 759 lần, 760 lần, 761 lần, 762 lần, 763 lần, 764 lần, 765 lần, 766 lần, 767 lần, 768 lần, 769 lần, 770 lần, 771 lần, 772 lần, 773 lần, 774 lần, 775 lần, 776 lần, 777 lần, 778 lần, 779 lần, 780 lần, 781 lần, 782 lần, 783 lần, 784 lần, 785 lần, 786 lần, 787 lần, 788 lần, 789 lần, 790 lần, 791 lần, 792 lần, 793 lần, 794 lần, 795 lần, 796 lần, 797 lần, 798 lần, 799 lần, 800 lần, 801 lần, 802 lần, 803 lần, 804 lần, 805 lần, 806 lần, 807 lần, 808 lần, 809 lần, 810 lần, 811 lần, 812 lần, 813 lần, 814 lần, 815 lần, 816 lần, 817 lần, 818 lần, 819 lần, 820 lần, 821 lần, 822 lần, 823 lần, 824 lần, 825 lần, 826 lần, 827 lần, 828 lần, 829 lần, 830 lần, 831 lần, 832 lần, 833 lần, 834 lần, 835 lần, 836 lần, 837 lần, 838 lần, 839 lần, 840 lần, 841 lần, 842 lần, 843 lần, 844 lần, 845 lần, 846 lần, 847 lần, 848 lần, 849 lần, 850 lần, 851 lần, 852 lần, 853 lần, 854 lần, 855 lần, 856 lần, 857 lần, 858 lần, 859 lần, 860 lần, 861 lần, 862 lần, 863 lần, 864 lần, 865 lần, 866 lần, 867 lần, 868 lần, 869 lần, 870 lần, 871 lần, 872 lần, 873 lần, 874 lần, 875 lần, 876 lần, 877 lần, 878 lần, 879 lần, 880 lần, 881 lần, 882 lần, 883 lần, 884 lần, 885 lần, 886 lần, 887 lần, 888 lần, 889 lần, 890 lần, 891 lần, 892 lần, 893 lần, 894 lần, 895 lần, 896 lần, 897 lần, 898 lần, 899 lần, 900 lần, 901 lần, 902 lần, 903 lần, 904 lần, 905 lần, 906 lần, 907 lần, 908 lần, 909 lần, 910 lần, 911 lần, 912 lần, 913 lần, 914 lần, 915 lần, 916 lần, 917 lần, 918 lần, 919 lần, 920 lần, 921 lần, 922 lần, 923 lần, 924 lần, 925 lần, 926 lần, 927 lần, 928 lần, 929 lần, 930 lần, 931 lần, 932 lần, 933 lần, 934 lần, 935 lần, 936 lần, 937 lần, 938 lần, 939 lần, 940 lần, 941 lần, 942 lần, 943 lần, 944 lần, 945 lần, 946 lần, 947 lần, 948 lần, 949 lần, 950 lần, 951 lần, 952 lần, 953 lần, 954 lần, 955 lần, 956 lần, 957 lần, 958 lần, 959 lần, 960 lần, 961 lần, 962 lần, 963 lần, 964 lần, 965 lần, 966 lần, 967 lần, 968 lần, 969 lần, 970 lần, 971 lần, 972 lần, 973 lần, 974 lần, 975 lần, 976 lần, 977 lần, 978 lần, 979 lần, 980 lần, 981 lần, 982 lần, 983 lần, 984 lần, 985 lần, 986 lần, 987 lần, 988 lần, 989 lần, 990 lần, 991 lần, 992 lần, 993 lần, 994 lần, 995 lần, 996 lần, 997 lần, 998 lần, 999 lần, 1000 lần, 1001 lần, 1002 lần, 1003 lần, 1004 lần, 1005 lần, 1006 lần, 1007 lần, 1008 lần, 1009 lần, 1010 lần, 1011 lần, 1012 lần, 1013 lần, 1014 lần, 1015 lần, 1016 lần, 1017 lần, 1018 lần, 1019 lần, 1020 lần, 1021 lần, 1022 lần, 1023 lần, 1024 lần, 1025 lần, 1026 lần, 1027 lần, 1028 lần, 1029 lần, 1030 lần, 1031 lần, 1032 lần, 1033 lần, 1034 lần, 1035 lần, 1036 lần, 1037 lần, 1038 lần, 1039 lần, 1040 lần, 1041 lần, 1042 lần, 1043 lần, 1044 lần, 1045 lần, 1046 lần, 1047 lần, 1048 lần, 1049 lần, 1050 lần, 1051 lần, 1052 lần, 1053 lần, 1054 lần, 1055 lần, 1056 lần, 1057 lần, 1058 lần, 1059 lần, 1060 lần, 1061 lần, 1062 lần, 1063 lần, 1064 lần, 1065 lần, 1066 lần, 1067 lần, 1068 lần, 1069 lần, 1070 lần, 1071 lần, 1072 lần, 1073 lần, 1074 lần, 1075 lần, 1076 lần, 1077 lần, 1078 lần, 1079 lần, 1080 lần, 1081 lần, 1082 lần, 1083 lần, 1084 lần, 1085 lần, 1086 lần, 1087 lần, 1088 lần, 1089 lần, 1090 lần, 1091 lần, 1092 lần, 1093 lần, 1094 lần, 1095 lần, 1096 lần, 1097 lần, 1098 lần, 1099 lần, 1100 lần, 1101 lần, 1102 lần, 1103 lần, 1104 lần, 1105 lần, 1106 lần, 1107 lần, 1108 lần, 1109 lần, 1110 lần, 1111 lần, 1112 lần, 1113 lần, 1114 lần, 1115 lần, 1116 lần, 1117 lần, 1118 lần, 1119 lần, 1120 lần, 1121 lần, 1122 lần, 1123 lần, 1124 lần, 1125 lần, 1126 lần, 1127 lần, 1128 lần, 1129 lần, 1130 lần, 1131 lần, 1132 lần, 1133 lần, 1134 lần, 1135 lần, 1136 lần, 1137 lần, 1138 lần, 1139 lần, 1140 lần, 1141 lần, 1142 lần, 1143 lần, 1144 lần, 1145 lần, 1146 lần, 1147 lần, 1148 lần, 1149 lần, 1150 lần, 1151 lần, 1152 lần, 1153 lần, 1154 lần, 1155 lần, 1156 lần, 1157 lần, 1158 lần, 1159 lần, 1160 lần, 1161 lần, 1162 lần, 1163 lần, 1164 lần, 1165 lần, 1166 lần, 1167 lần, 1168 lần, 1169 lần, 1170 lần, 1171 lần, 1172 lần, 1173 lần, 1174 lần, 1175 lần, 1176 lần, 1177 lần, 1178 lần, 1179 lần, 1180 lần, 1181 lần, 1182 lần, 1183 lần, 1184 lần, 1185 lần, 1186 lần, 1187 lần, 1188 lần, 1189 lần, 1190 lần, 1191 lần, 1192 lần, 1193 lần, 1194 lần, 1195 lần, 1196 lần, 1197 lần, 1198 lần, 1199 lần, 1200 lần, 1201 lần, 1202 lần, 1203 lần, 1204 lần, 1205 lần, 1206 lần, 1207 lần, 1208 lần, 1209 lần, 1210 lần, 1211 lần, 1212 lần, 1213 lần, 1214 lần, 1215 lần, 1216 lần, 1217 lần, 1218 lần, 1219 lần, 1220 lần, 1221 lần, 1222 lần, 1223 lần, 1224 lần, 1225 lần, 1226 lần, 1227 lần, 1228 lần, 1229 lần, 1230 lần, 1231 lần, 1232 lần, 1233 lần, 1234 lần, 1235 lần, 1236 lần, 1237 lần, 1238 lần, 1239 lần, 1240 lần, 1241 lần, 1242 lần, 1243 lần, 1244 lần, 1245 lần, 1246 lần, 1247 lần, 1248 lần, 1249 lần, 1250 lần, 1251 lần, 1252 lần, 1253 lần, 1254 lần, 1255 lần, 1256 lần, 1257 lần, 1258 lần, 1259 lần, 1260 lần, 1261 lần, 1262 lần, 1263 lần, 1264 lần, 1265 lần, 1266 lần, 1267 lần, 1268 lần, 1269 lần, 1270 lần, 1271 lần, 1272 lần, 1273 lần, 1274 lần, 1275 lần, 1276 lần, 1277 lần, 1278 lần, 1279 lần, 1280 lần, 1281 lần, 1282 lần, 1283 lần, 1284 lần, 1285 lần, 1286 lần, 1287 lần, 1288 lần, 1289 lần, 1290 lần, 1291 lần, 1292 lần, 1293 lần, 1294 lần, 1295 lần, 1296 lần, 1297 lần, 1298 lần, 1299 lần, 1300 lần, 1301 lần, 1302 lần, 1303 lần, 1304 lần, 1305 lần, 1306 lần, 1307 lần, 1308 lần, 1309 lần, 1310 lần, 1311 lần, 1312 lần, 1313 lần, 1314 lần, 1315 lần, 1316 lần, 1317 lần, 1318 lần, 1319 lần, 1320 lần, 1321 lần, 1322 lần, 1323 lần, 1324 lần, 1325 lần, 1326 lần, 1327 lần, 1328 lần, 1329 lần, 1330 lần, 1331 lần, 1332 lần, 1333 lần, 1334 lần, 1335 lần, 1336 lần, 1337 lần, 1338 lần, 1339 lần, 1340 lần, 1341 lần, 1342 lần, 1343 lần, 1344 lần, 1345 lần, 1346 lần, 1347 lần, 1348 lần, 1349 lần, 1350 lần, 1351 lần, 1352 lần, 1353 lần, 1354 lần, 1355 lần, 1356 lần, 1357 lần, 1358 lần, 1359 lần, 1360 lần, 1361 lần, 1362 lần, 1363 lần, 1364 lần, 1365 lần, 1366 lần, 1367 lần, 1368 lần, 1369 lần, 1370 lần, 1371 lần, 1372 lần, 1373 lần, 1374 lần, 1375 lần, 1376 lần, 1377 lần, 1378 lần, 1379 lần, 1380 lần, 1381 lần, 1382 lần, 1383 lần, 1384 lần, 1385 lần, 1386 lần, 1387 lần, 1388 lần, 1389 lần, 1390